ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 31.5.2013
COM(2013) 325 final

2013/0168 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της σύμβασης της Μιναμάτα για τον υδράργυρο

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Ο υδράργυρος και οι περισσότερες ενώσεις του είναι ουσίες ιδιαίτερα τοξικές για τον άνθρωπο, τα οικοσυστήματα και την άγρια χλωρίδα και πανίδα. Για τον λόγο αυτό, το συγκεκριμένο χημικό στοιχείο έχει ήδη από το 2003 αναγνωριστεί ως ουσία που εμπνέει ανησυχία παγκοσμίως από το Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (United Nations Environmental Programme/UNEP)[1], ενώ σε ενωσιακό επίπεδο υπόκειται σε ένα πλήρες σύνολο μέτρων στο πλαίσιο της κοινοτικής στρατηγικής για τον υδράργυρο («η Στρατηγική»), η οποία εγκρίθηκε το 2005[2].

Με βάση την προσέγγιση άσκησης πολιτικής που καθορίζεται στη Στρατηγική, η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) ζητούσε από το 2005 τη διαπραγμάτευση μιας παγκόσμιας, νομικά δεσμευτικής πράξης για τον υδράργυρο υπό την αιγίδα του UNEP. Ο υδράργυρος αποτελεί έμμονο ρύπο και οι ατμοσφαιρικές εκπομπές του μεταφέρονται σε μεγάλες αποστάσεις, εναποτίθενται σε όλες τις περιοχές του πλανήτη και συσσωρεύονται στην τροφική αλυσίδα, ιδίως σε ψάρια. Ως εκ τούτου, τα μέτρα που περιορίζονται μόνο στη γεωγραφική έκταση της ΕΕ δεν αρκούν για την αντιμετώπιση του παγκόσμιου προβλήματος που συνιστά ο υδράργυρος.

Η συμφωνηθείσα γενική θέση της ΕΕ (συμπεράσματα του Συμβουλίου του Δεκεμβρίου του 2008) ήταν να ζητηθεί η κατάρτιση περιεκτικής πράξης για τον υδράργυρο, που να περιλαμβάνει δράσεις με σκοπό τον περιορισμό της προσφοράς υδραργύρου, τον περιορισμό της ζήτησης υδραργύρου για προϊόντα και διεργασίες, τον περιορισμό του διεθνούς εμπορίου υδραργύρου, τον περιορισμό των εκπομπών υδραργύρου στην ατμόσφαιρα, την επίτευξη περιβαλλοντικώς ορθής διαχείρισης αποβλήτων που περιέχουν υδράργυρο, την εξεύρεση περιβαλλοντικώς ορθών λύσεων για την αποθήκευση του υδραργύρου, τη δρομολόγηση της εξυγίανσης των ήδη μολυσμένων χώρων και την αύξηση των γνώσεων. Το Συμβούλιο, στα συμπεράσματα του Ιουνίου του 2012, τόνισε ότι είναι σημαντικό να συνεχιστεί η ενεργός συμμετοχή στις διαπραγματεύσεις για όλα τα στοιχεία της μελλοντικής παγκόσμιας σύμβασης σχετικά με τον υδράργυρο.

Τον Φεβρουάριο του 2009 το UNEP, με την απόφαση αριθ. 25/5 του Διοικητικού Συμβουλίου του, συνέστησε διακυβερνητική διαπραγματευτική επιτροπή (INC), στην οποία ανέθεσε ανάλογη ευρεία εντολή σχετικά με μια περιεκτική, παγκόσμια, νομικά δεσμευτική πράξη για τον υδράργυρο.

Βάσει της εντολής αυτής, πραγματοποιήθηκαν πέντε συνεδριάσεις της INC: η INC-1 στη Στοκχόλμη, τον Ιούνιο του 2010, η INC-2 στην πόλη Chiba της Ιαπωνίας, τον Ιανουάριο του 2011, η INC-3 στο Ναϊρόμπι της Κένυας, τον Νοέμβριο του 2011, η INC-4 στην Punta del Este της Ουρουγουάης, από τις 27 Ιουνίου έως τις 2 Ιουλίου 2012, και τέλος, η INC-5 στη Γενεύη, στις 13-18 Ιανουαρίου 2013.

Στις 14 Δεκεμβρίου 2010 το Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Επιτροπή να συμμετάσχει, εξ ονόματος της ΕΕ και όσον αφορά τα θέματα που υπάγονται στην αρμοδιότητά της και για τα οποία αυτή έχει θεσπίσει κανόνες, στις διαπραγματεύσεις για την κατάρτιση νομικά δεσμευτικής πράξης σχετικά με τον υδράργυρο, σε συνεννόηση με ειδική επιτροπή αντιπροσώπων των κρατών μελών και σύμφωνα με τις διαπραγματευτικές οδηγίες που παρατίθενται στο παράρτημα της εξουσιοδότησης.

---

[1] Απόφαση αριθ. 23/9 του Διοικητικού Συμβουλίου του UNEP

[2] COM(2005)20 τελικό, της 28.1.2005· αναθεωρήθηκε με το έγγραφο COM(2010)723 τελικό, της 7.12.2010

Η INC-5 κατέληξε όπως είχε προγραμματιστεί, στην επίτευξη συμφωνίας σχετικά με το κείμενο περιεκτικής, παγκόσμιας, νομικά δεσμευτικής πράξης για την αντιμετώπιση του υδράργυρου, υπό τη μορφή της σύμβασης της Μιναμάτα για τον υδράργυρο, εκπληρώνοντας με τον τρόπο αυτό την εντολή που είχε απευθύνει το UNEP, με την απόφαση αριθ. 25/5, να ολοκληρωθεί η διαπραγματευτική διαδικασία πριν από την 27η τακτική συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου του (Ναϊρόμπι, 18-22 Φεβρουαρίου 2013).

Η Ένωση ήταν ο κύριος μοχλός της διεξαγωγής των ανωτέρω διαπραγματεύσεων και συμμετείχε ενεργά στη διαμόρφωση του αποτελέσματος, το οποίο βρίσκεται εντός των ορίων των διαπραγματευτικών οδηγιών που είχαν δοθεί στην Επιτροπή.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του UNEP, κατά την 27η τακτική συνεδρίασή του, εξέφρασε την ικανοποίηση του για την ολοκλήρωση της διαπραγματευτικής διαδικασίας και ζήτησε από τον Εκτελεστικό Διευθυντή να συγκαλέσει διάσκεψη πληρεξουσίων με σκοπό την έγκριση της σύμβασης και το άνοιγμά της προς υπογραφή.

Η νέα σύμβαση για τον υδράργυρο θα είναι ανοικτή προς υπογραφή στη διάρκεια διπλωματικής διάσκεψης που θα πραγματοποιηθεί στην πόλη Kumamoto (Ιαπωνία), στις 7-11 Οκτωβρίου 2013. Θα ονομαστεί «σύμβαση της Μιναμάτα για τον υδράργυρο», από το όνομα της γειτονικής της Kumamoto πόλης όπου τη δεκαετία του ’50 σημειώθηκε η χειρότερη στα χρονικά ρύπανση από υδράργυρο.

Το περιεχόμενο της σύμβασης για τον υδράργυρο συνάδει με τη γενική θέση της ΕΕ, η οποία καθορίστηκε από το Συμβούλιο το 2008 και επιβεβαιώθηκε το 2012.

Με βάση τα προαναφερθέντα, είναι σκόπιμο να υπογραφεί η σύμβαση της Μιναμάτα για τον υδράργυρο από αντιπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την επιφύλαξη της μεταγενέστερης σύναψης της εν λόγω σύμβασης.

2013/0168 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της σύμβασης της Μιναμάτα για τον υδράργυρο

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 192 παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 5,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Ο υδράργυρος και οι ενώσεις του είναι ουσίες ιδιαίτερα τοξικές για την υγεία του ανθρώπου, των ζώων και των φυτών και υπόκεινται σε ρυθμίσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), οι οποίες αποσκοπούν στην προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος.

(2) Το 2009 το Διοικητικό Συμβούλιο του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (United Nations Environmental Programme/UNEP) ζήτησε από τον Εκτελεστικό Διευθυντή να αναθέσει σε διακυβερνητική διαπραγματευτική επιτροπή εντολή κατάρτισης μιας παγκόσμιας, νομικά δεσμευτικής πράξης για τον υδράργυρο, θέτοντας ως στόχο να έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες της εν λόγω επιτροπής πριν από την 27η τακτική συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου, το 2013.

(3) Τον Δεκέμβριο του 2010 το Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Επιτροπή να συμμετάσχει, εξ ονόματος της Ένωσης και όσον αφορά τα θέματα που υπάγονται στην αρμοδιότητά της και για τα οποία αυτή έχει θεσπίσει κανόνες, στις διαπραγματεύσεις για την κατάρτιση νομικά δεσμευτικής πράξης σχετικά με τον υδράργυρο, σύμφωνα με τις διαπραγματευτικές οδηγίες που παρατίθενται στο παράρτημα της εξουσιοδότησης.

(4) Η διαπραγματευτική διαδικασία ολοκληρώθηκε με επιτυχία, σύμφωνα με τον αρχικό προγραμματισμό, κατά την πέμπτη συνεδρίαση της διακυβερνητικής διαπραγματευτικής επιτροπής, στη Γενεύη, στις 13-18 Ιανουαρίου 2013.

(5) Η Ένωση ήταν ο κύριος μοχλός της διεξαγωγής των ανωτέρω διαπραγματεύσεων και συμμετείχε ενεργά στη διαμόρφωση του αποτελέσματος, το οποίο βρίσκεται εντός των ορίων των διαπραγματευτικών οδηγιών που είχαν δοθεί στην Επιτροπή.

(6) Το Συμβούλιο εξέφρασε την ικανοποίησή του για την έκβαση της διαπραγματευτικής διαδικασίας κατά την 3233η σύνοδό του, στις 21 Μαρτίου 2013.

(7) Η παγκόσμια, νομικά δεσμευτική πράξη για τον υδράργυρο θα είναι ανοικτή προς υπογραφή, ως σύμβαση της Μιναμάτα για τον υδράργυρο, στη διάρκεια διπλωματικής διάσκεψης που θα πραγματοποιηθεί στην πόλη Kumamoto (Ιαπωνία), στις 7-11 Οκτωβρίου 2013.

(8) Συνεπώς, η σύμβαση πρέπει να υπογραφεί εξ ονόματος της Ένωσης, με την επιφύλαξη της σύναψής της σε μεταγενέστερη ημερομηνία,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η υπογραφή της σύμβασης της Μιναμάτα για τον υδράργυρο εγκρίνεται εξ ονόματος της Ένωσης, με την επιφύλαξη της σύναψης της εν λόγω σύμβασης

Το κείμενο της προς υπογραφή σύμβασης επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση.

Άρθρο 2

Η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου καταρτίζει την πράξη πληρεξουσιότητας του προσώπου που θα υποδείξει ο διαπραγματευτής της σύμβασης για την υπογραφή της με την επιφύλαξη της σύναψής της.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημερομηνία έκδοσής της.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

(Κείμενο της σύμβασης της Μιναμάτα για τον υδράργυρο)